

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

ערר 2095-21
ערר 2096-21
ערר 2097-21

לפני כבוד חברי הוועדה:
שירה שגיא, עו"ד - יו"ר
אילן עזרא, רו"ח - חבר

העוררת: י. ע. פ. - יצחק עפר ופיתוח בע"מ מס' 511893877
באמצעות עו"ד עמית משה כהן

נ ג ד

המשיבה: רשות המסים
באמצעות היחידה לטיפול במענק השתתפות בהוצאות קבועות
רחוב בן גוריון 38 רמת גן
מייל: corona.ararim@taxes.gov.il

החלטה

1. העוררת הגישה בקשות למענקי השתתפות בהוצאות קבועות עבור החודשים מרץ אפריל 2020, מאי יוני 2020 ויולי אוגוסט 2020. הבקשה עבור החודשים מרץ אפריל הוגשה בהתאם להחלטת הממשלה מס' 5015 מיום 24/04/2020 (להלן: "החלטת הממשלה"), ושתי הבקשות הנוספות הוגשו בהתאם לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: "החוק").
2. כל שלוש הבקשות התקבלו בחלקן, כדלקמן:
 - א. בהחלטה בבקשה למענק עבור החודשים מרץ אפריל 2020, קבעה המשיבה כי העוררת זכאית למענק בסך מופחת ביחס למענק המחושב על פי הנוסחה (55,020 ₪ במקום 174,004 ₪), וזאת לאחר שעל רקע ירידה במחזורי העסקאות עוד לפני המשבר, הוחלט לחשב את מחזור הבסיס בהתאם לשיעור הירידה.
 - ב. בהחלטה בבקשה למענק עבור החודשים מאי יוני 2020, קבעה המשיבה כי העוררת זכאית למענק בסך מופחת ביחס למענק המחושב על פי הנוסחה (145,452 ₪ במקום 385,651 ₪), וזאת מהטעם שהכנסות העוררת בשנת 2019 היו תנודתיות ועל כן מחזור תקופת הבסיס נקבע על פי ממוצע העסקאות בשנת 2019.
 - ג. בהחלטה בבקשה למענק עבור החודשים יולי אוגוסט 2020, קבעה המשיבה כי העוררת זכאית למענק בהתאם לנתונים שהוגשו בבקשה (מענק בסך 35,727 ₪).
3. על החלטות אלה הגישה העוררת השגות בתאריכים 14/10/2020 (מרץ אפריל 2020), 13/01/2021 (מאי יוני ויולי אוגוסט 2020). ביום 03/10/2021 ניתנו ההחלטות בהשגות.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

4. בהחלטות בהשגות ביחס לתקופות הזכאות מרץ אפריל ומאי יוני נקבע כך: "מבדיקה אשר נערכה נמצא כי לחברה קיימת ירידה מאוד חדה בהכנסות החל מחודש 7.2019.
- הכנסות חציון שני לשנת 2019 מסתכמות ל- 828,401 ₪ כאשר הן מהוות 14% מסך הכנסות שנת 2019, הכנסות חציון ראשון לשנת 2019 מסתכמות ל- 4,989,680 ₪.
- מבירור מול החברה נמסר כי חלק מהירידה נובע מסיום פרויקטים שונים באמצע 2019 כמו פרויקט ציק פוינט (כך במקור - הח"מ) אוניברסיטת תל אביב ולכן מחזורי 1.2019 עד 6.2019 לא רלוונטיים לקביעת מחזור הבסיס.
- מחזור הבסיס צריך להיקבע ע"פ ממוצע התקופה 7.2019 עד 2.202 (כך במקור - הח"מ).
- קביעת מחזור בסיסי ע"פ ממוצע זה מקטינה עוד יותר את סכום המענק אשר כבר אושר. הוחלט לפני משורת הדין לא להקטין את סכום המענק שכבר אושר בגין תקופה זו.
- לא מן המיותר לציין כי בהתאם לסמכות המנהל להתערב בשיעור "מקדם השתתפות בהוצאות הקבועות" ניתן להקטין את גובה המקדם."
5. בהחלטה בהשגה ביחס לתקופה יולי אוגוסט נקבע כי בהתאם להחלטות בהשגות הקודמות, מחזור הבסיס צריך להיקבע ע"ס 358,560.75 ₪ (שהוא הממוצע הדו חודשי עבור החודשים יולי 2019 עד פברואר 2020), מה שיוביל להקטנת סכום המענק. כן צוין כי מחזור הבסיס שונה בתקופות הקודמות על רקע ירידת המחזוריים החל מחודש יולי 2019, לפני פרוץ משבר הקורונה. ביחס לתקופת הזכאות שבנדון, הירידה כבר מגולמת ואין צורך לקבוע תקופת בסיס שונה.
6. ביום 10/02/2022 התקיים דיון בתיק. לאחר הדיון ניתנה החלטת ביניים ובה פורטו לעוררת הקשיים בעמדתה, והיא התבקשה להודיע האם עומדת על ערריה. כן ניתנה לה הזדמנות להגיש טיעון משלים לעניין מועד קבלת ההחלטה בהשגות, וזאת על רקע החלטת בית המשפט המחוזי בעמ"נ 27710-06-21 ב.ג בטחון הצפון אבטחת מוסדות, לוי טיולים ומתן שירותי רפואה נ' רשות המסים בישראל (ניתן ביום 03/01/2022, פורסם בנבו) (להלן: "פס"ד בטחון הצפון") שניתנה לאחר הגשת הערר. ביום 09/03/2022 הוגש הטיעון המשלים של העוררת וביום 31/03/2022 הגישה המשיבה את תגובתה לטיעון המשלים של העוררת. באותו המועד העוררת הגישה לוועדה, לבקשתה, עותק מהדו"ח הכספי לשנת 2020.

טענות הצדדים

7. מכתב הערר עולה כי העוררת היא חברה קבלנית, ועיקר עיסוקה הוא בביצוע עבודות פיתוח ותשתיות במגזר הציבורי על בסיס מכרזים אליהם ניגשת העוררת מפעם לפעם. מדיניות הוצאת החשבונות של העוררת היא בהתאם לתשלומים שמאושרים לה לתשלום ע"י מזמיני העבודות, ולא תמיד קיימת הלימה בין שווי העבודות שבוצעו בפועל לבין התשלומים; כך, מזמיני העבודה לעיתים משלמים מקדמות בסכום הגבוה משווי ביצוע העבודה בפועל באותה העת, ולעיתים מזמיני העבודה מעכבים תשלומים על חשבון עבודות שבוצעו.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

8. עיקר טענותיה של העוררת בכתב הערר הן כי יש לחשב את המענקים להם היא זכאית בהתאם לדיווחיה למע"מ. כן מלינה העוררת על כך שהחלטות בהשגות התקבלו תוך חריגה מסדי הזמנים הקבועים בחוק.
9. לטענת העוררת, עמדת המשיבה נסמכה על תיאוריה שגויה לפיה חלה האטה בפעילות העוררת עוד לפני המשבר ועל כן יש לנטרל אלמנט זה בחישוב תקופת הבסיס. ואולם, העוררת גורסת לא חלה כל מגמת האטה, אלא מדובר בחלק בלתי נפרד מהתנודתיות האינהרנטית לפעילותה.
10. לעניין דרישת הקשר הסיבתי, טענה העוררת בכתב ערר כי ברירת המחדל היא כי מתקיים קשר סיבתי. נוסף על כך טענה לירידה ניכרת בקבלת פרויקטים חדשים, בעיקר במגזר הציבורי, וביקשה לטעון כי הירידה נבעה באופן ישיר מהמשבר. לבקשת הוועדה וכדי להמחיש מדוע הכנסותיה בשנת 2019 היו צפויות לחזור על עצמן בשנת 2020 ובכך להמחיש את הפגיעה שנגרמה לה מהמשבר, תיארה העוררת שני פרויקטים אותם היתה צפויה לבצע במהלך שנת 2020.
11. הפרויקט הראשון הוא עבודה בהתאם לחוזה שנחתם ביום 10/10/2019 (להלן: "**הפרויקט הראשון**"). שווי העבודה היה כמיליון ₪, ובהתאם להסכם היה על העוררת לסיים את העבודות עד לסוף חודש אפריל 2020. כן נקבע כי התשלום לעוררת ישולם בהתאם לקצב העבודה בפועל. בהתאם לסעיף 3.4 לחוזה, היה על העוררת להעביר ללקוחה, עד לסוף כל חודש, חשבון חלקי בגיל כל העבודות שביצעה במצטבר מתחילת הפרויקט כולל החודש השוטף בו מוגש החשבון. בהתאם לסעיף 3.9 נקבע כי לאחר אישור החשבון החלקי על ידי מנהל החברה, העוררת תגיש לחברה חשבונית ותנאי התשלום הם שוטף +30.
12. לעניין זה תיארה העוררת כי בחודשים מרץ עד מאי 2020 הפרויקט התנהל שלא ברצף ושלא בקצב והיקף הביצוע הנדרש וזאת בעקבות התפשטות נגיף הקורונה וזאת על רקע שיבושים באספקת כוח אדם, אספקת חומרים ופעילות קבלני משנה. בסופו של דבר הפרויקט הסתיים בחודש יוני 2020, כלומר באיחור ביחס למתוכנן. התוצאה של העיכוב היתה כי הכנסות בסך של כ- 800,000 ₪ אותן היתה אמורה העוררת לזקוף בחודשים מרץ אפריל נדחו לחודשים יולי (כ- 240,000 ₪) וספטמבר (כ- 560,000 ₪).
13. יתרה מכך, העיכוב בפרויקט זה מנע ממנה לקבל פרויקטים נוספים, ובכך נגרמה פגיעה נוספת. בהקשר זה עמדה העוררת על כך שנקבע בעניין אחר שדחיית הכנסות אינה שוללת מענק שכן עדיין מבקש המענק נושא בהוצאות קבועות ללא אפשרות לממן (ערר 1268-21 נ.ע. **הנדסה ייזמות** (2001) בע"מ נ' **רשות המסים** (22/08/2021) (להלן: "**ערר 1268-21**") (פורסם באתר הוועדה – כמו כל יתר ההחלטות שיוזכרו להלן).
14. הפרויקט השני אותו הזכירה העוררת היה פרויקט של אוניברסיטת תל אביב (להלן: "**הפרויקט השני**"), בו זכתה בתחילת שנת 2020. בהקשר זה, טענה העוררת כי אמנם הפרויקט יצא לפועל, אך בשל המשבר היקפו צומצם באופן משמעותי (הן ביחס לתמורה שנקבעה מראש והן ביחס לתמורה הצפויה שהיא פעמים רבות גבוהה מהתמורה שנקבעה מראש). משמעות הדבר היתה

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

צמצום הכנסותיה הצפויות מהפרויקט. במעמד הדיון הובהר כי הפרויקט תוכנן להתחיל בחודש אוגוסט 2020 (עמ' 7 לפרוטוקול, שורות 24-26 שהפנו לנספח כד לכתב הערר שהוא צו התחלת העבודה). לפי סעיף 45 לחוזה שצורף לכתב הערר, על העוררת היה להגיש חשבונות חלקיים, אחת לחודש או יותר, ולאחר אישור מנהל הפרויקט התשלום יועבר לעוררת תוך 45 ימים מיום הגשת החשבון.

15. כן הפנתה העוררת להחלטת ועדת בערר 1795-21 **חיים ישראלי ובניו בע"מ נ' רשות המסים** (18/01/2022) (להלן: "**ערר 1795-21**") לפיה איחור במתן החלטה בהשגה יכול להטות את הכף במקרה של ספק בדבר קיומו של קשר סיבתי.

16. העוררת הפנתה את תשומת הלב לכך שכל אחת מהחלטות המשיבה בבקשות למענק התבססה על נימוק אחר. בהקשר זה עמדה העוררת על כך שמצופה מהמשיבה לנהוג בשוויוניות – גם ביחס לבקשות שונות של אותו מבקש מענק וגם ביחס בין עוררים שונים.

17. נוסף על כך, העוררת אף טענה כי החלטות המשיבה לא היו מנומקות דין, וכי כלל לא סברה כי נקודת המחלוקת נסובה סביב שאלת הקשר הסיבתי, וזאת מקום בו המשיבה אישרה לעוררת מענקים עבור כל תקופות הזכאות שבמחלוקת. לעניין זה העוררת אף טענה כי בהעלאת הטענה בדבר העדר קשר סיבתי יש משום הרחבת חזית.

18. טענתה השנייה של העוררת נוגעת למועד מתן ההחלטה בהשגות. בהקשר זה עמדה העוררת על כך שמתן ההחלטות באיחור כפי שניתנו עומדת בניגוד לכוונת המחוקק לקביעת מנגנון מהיר ויעיל לצורך הגשת סיוע במהירות לעסקים שנפגעו. בתגובתה המשלימה הפנתה העוררת לפס"ד בטחון הצפון וטענה כי שם קבע בית המשפט כי איחור של 68 ימים במתן ההחלטה בהשגה מהווה פגם המצדיק את קבלת הערר בעוד שבנסיבות המקרה שבפנינו מדובר באיחורים משמעותיים יותר (בהחלטה בהשגה ביחס למרץ אפריל- איחור של כשמונה חודשים; בהחלטות בהשגות הנוספות- איחור של למעלה מ- 6 חודשים), וכן הפנתה לסעיף 20א לחוק יסוד: השפיטה לפיו הלכה שנפסקה בבית משפט תנחה בית משפט של דרגה נמוכה ממנו.

19. העוררת אף השלימה וטענה כי הנתונים אותם נוהגת המשיבה להציג בדבר היקף הבקשות שהוגשו אינן רלבנטיות שעה שהמחוקק מצא לנכון לקבוע מראש את מענק לתשלום מענקים למשך כל תקופת משבר הקורונה.

20. העוררת אף עמדה על כך שבית המשפט המחוזי הכריע ודחה חלק מטענות המשיבה, כמו למשל הטענה כי המועד הקבוע למתן החלטה בהשגה הוא מועד מנחה ולא מחייב. כן ביקשה העוררת לדחות את טענות המשיבה בדבר העומס הלא צפוי שמוביל לאיחורים, תוך הפניה לדיון שהתקיים בוועדת הכספים בו הובהר כי 120 הימים נועדו להיות "זמן קצה", וזאת בשים לב לכך שלטענת העוררת ביום הדיון בוועדת הכספים הגיע מספר המאומתים במדינה לשיא החל מפרוץ המגפה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

21. בכתב תשובתה, מפנה המשיבה את תשומת הלב לכך שלעוררת היתה ירידה במחזורי העסקאות במחצית השנייה של שנת 2019. כן עומדת המשיבה על כך שהעוררת לא הראתה כי לא קיבלה פרויקטים עקב משבר הקורונה.
22. באשר לטענה בדבר מתן החלטות בהשגה באיחור, המשיבה עמדה בכתב התשובה על כך שההוראה נקבעה בלא סנקציה בצידה. בתגובתה לטיעון המשלים של העוררת, הוסיפה המשיבה וטענה כי אי קביעת הסנקציה היתה בכוונת מכוון, וזאת על רקע העומס שהיה צפוי להיות מוטל על המשיבה, ואף הציגה נתונים בדבר היקף הבקשות שהוגשו ושוטפלו ואף פירטה נתונים בדבר ההשלכה התקציבית של קבלת כל ההשגות בהן לא ניתנה החלטה במועד על הסף. נוסף על כל אלה, הפנתה המשיבה לכך שהמחוקק קבע פתרון אחר לעיכוב אפשרי במתן החלטות והוא מקדמות על חשבון המענק.
23. כן הציעה המשיבה סנקציה חלופית שיהיה בה כדי לרפא את הפגם, והיא פסיקת הוצאות.
24. המשיבה אף הגדילה וטענה כי היה על העוררת להגיש ערר מיד עם חלוף המועד ומשלא עשתה כן היא מושתקת מלטעון נגד האיחור. לתמיכה בטענתה הפנתה המשיבה לסעיף 6(ב) לחוק לתיקון סדרי ממשל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1958 בו נקבע כי אם עובד הציבור לא השיב בתוך המועד שנקבע בדין, רואים בכך, לעניין כל דין, החלטה לסרב לבקשה, ללא נימוקים.
25. באשר לטענות העוררת בדבר ההנמקות שעמדו בבסיס החלטות, גרסה המשיבה כי החלטות היו מנומקות דין ובתגובה לטענת העוררת בדבר חוסר הבהירות בדבר לב המחלוקת הפנתה את תשומת הלב לכך שהעוררת עצמה טענה לעניין הקשר הסיבתי עוד בכתב הערר. באשר להחלטות השונות בשלב הבקשות למענק, במעמד הדיון הסבירה כי נוכח היקף הבקשות הנרחב, בשלב בדיקת הבקשות ייתכן כי בקשות של עוסק אחד יגיעו למפקחים שונים, ובשלב ההשגה נערכת בדיקה מעמיקה יותר (עמ' 4 לפרוטוקול, שורות 24-30).

דיון והכרעה

26. לאחר בחינת טענות הצדדים, הגענו למסקנה כי דין העררים להידחות. להלן נפרט טעמינו.

התשתית המשפטית – דרישת הקשר הסיבתי

27. עניינם של החלטות הממשלה ופרק ו' לחוק הוא מענקי סיוע לעסקים בעד השתתפות בהוצאות קבועות ומענקי סיוע בשל פגיעה ממושכת. תנאי הזכאות למענק השתתפות בהוצאות קבועות מפורטים בסעיף 1 להחלטת הממשלה ובסעיף 8 לחוק, וגובה המענק נקבע לפי סעיף 2 להחלטת הממשלה וסעיף 9 לחוק.
28. סעיף 1(ב) להחלטת הממשלה וסעיף 8(2) לחוק קובעים כי אחד מתנאי הזכאות למענק הוא כי חלה ירידת מחזורים בהכנסותיו של מבקש המענק, בשיעור הקבוע באותו הסעיף. יצוין, מנגנון המענקים מבוסס על תקופות זכאות בנות חודשיים כך שהיקף הפגיעה ובהתאם חישוב המענק נעשה בהתאם לתקופה של חודשיים.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

29. ככלל, שיעור ירידת המחזורים נבחן באמצעות השוואה בין מחזור העסקאות שדווחו למע"מ בתקופת הזכאות לבין מחזור העסקאות שדווחו למע"מ בתקופת הבסיס וזאת על סמך ההנחה כי אלמלא משבר הקורונה, מחזור עסקאותיו של מבקש המענק בתקופת הזכאות היו כמחזור עסקאותיו בתקופת הבסיס (וראו דברי ההסבר להצעת חוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התשי"ף-2020, ה"ח 1341, עמ' 453).
30. תנאי זכאות נוסף הרלבנטי לענייננו הוא דרישת הקשר הסיבתי הקבועה בסעיף 1(ג) להחלטת הממשלה ובסעיף 8(3) לחוק, שהיא הדרישה כי הירידה במחזורי העסקאות כאמור לעיל נגרמה מההשפעה הכלכלית של התפשטות נגיף הקורונה. כלומר, הדרישה היא כי יש קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה, וכי ירידת המחזורים לא נגרמה מסיבות אחרות.
31. בפס"ד בטחון הצפון נקבע כי הנחת המוצא היא כי דרישת הקשר הסיבתי מתקיימת, ונדרשים ממצאים עובדתיים מהימנים המעמידים בספק את קיומו של הקשר הסיבתי (פסקאות 52-53 לפסק הדין).
32. מקום בו התערערה ההנחה בדבר קשר סיבתי, נטל ההוכחה עובר למבקש המענק ועליו להוכיח כי ירידת המחזורים נגרמה ממשבר הקורונה (וראו למשל ערר 21-1268, פסקה 28 להחלטה, ערר 21-1133 **מאסטר ביי בע"מ נ' רשות המסים** (19/05/2021), ערר 21-1037 ע. **חורי דאמוני בע"מ נ' רשות המסים** (20/06/2021)).
33. שאלת הקשר הסיבתי יכולה להתעורר מקום בו עולה הספק האם אירוע אחר הוא שגרם לירידת המחזורים (לדוגמא, במצב של שינוי מתכונת הפעילות של מבקש המענק או פיצול הפעילות לשני עסקים נפרדים), אך היא גם יכולה להתעורר לעניין היקף ירידת המחזורים אותו ניתן לייחס למשבר הקורונה, לדוגמא במצב בו עולה הרושם כי מחזור העסקאות בתקופת הבסיס אינו משקף את פעילותו הרגילה של מבקש המענק, או קיומו של אירוע ממנו ניתן להסיק כי מחזורי ההכנסות בתקופת הבסיס לא היו צפויים לחזור על עצמם בתקופת הזכאות.
34. ביחס למקרה בו מתעוררת שאלת הקשר הסיבתי לעניין היקף ירידת המחזורים אותו ניתן לייחס למשבר הקורונה, נקבע כי בנסיבות מיוחדות ישנה הצדקה לבחון את ירידת המחזורים שלא בהתאם למחזור העסקאות בתקופת הבסיס כפי שדווחה למע"מ וזאת כדי לעמוד על הנזק שנגרם בגלל משבר הקורונה ולא מסיבות אחרות (ראו לדוגמא ערר 21-1138 **אגרולייט נ' רשות המסים** (31/05/2021), ערר 21-1088 ש. ש. ג. **רפאלו (ניהול מותג) נ' רשות המסים** (03/06/2021), ערר 21-1167 **אפרים ויינשטיין עורכי דין נ' רשות המסים** (30/08/2021)). ואולם, יש להצביע על טעמים משמעותיים המצדיקים לחרוג מבחינת הבקשה למענק בהתאם לדיוחי מע"מ (וראו לדוגמא: ערר 21-1011 **רנפון תקשורת בע"מ נ' רשות המסים** (08/02/2021); ערר 21-1140 **הקבלן 45 בע"מ נ' רשות המסים** (21/06/2021), סעיפים 66-61 להחלטה; ערר 21-1121 **ד.ק. סדנאות בע"מ נ' רשות המסים** (17/10/2021)).
35. אחד המקרים שיכול להצדיק חישוב חלופי החורג מדיוחי מבקש המענק למע"מ הוא מקרה של תנודתיות בהכנסות מבקש המענק. במקרה כזה, לעיתים קשה להעריך האם הסיבה היחידה לירידת המחזורים היא משבר הקורונה או שמא חלק מירידת המחזורים היא חלק מהתנודתיות הרגילה בהכנסות העורר (וראו למשל ערר 21-1026 **נתי זיו – סטודיו זיו בע"מ נ'**

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

רשות המסים (05/05/2021)). במקרים מסוימים ישנה הצדקה לערוך את החישוב החלופי שלא ביחס למחזור העסקאות השנתי של 2019 דווקא (וראו, למשל - ערר 1412-21 **מאגמה ישראל פרויקטים בע"מ נ' רשות המסים** (03/10/2021); ערר 1244-21 **שמואל שיני נ' רשות המסים** (03/10/2021)).

מועד קבלת ההחלטה בהשגה

36. בהתאם לסעיף 20(א)(1) לחוק, החלטה בהשגה תינתן בתוך 120 ימים.
37. בפס"ד בטחון הצפון, בית המשפט קיבל את טענות המערערת לגופו של עניין בדבר אופן חישוב המענק לו היא זכאית. לאחר מכן, ובבחינת למעלה מן הצורך כפי שצוין בפסק הדין, הוא אף נדרש לכך שההחלטה בהשגה באותו המקרה ניתנה באיחור של 68 ימים מהמועד הקבוע בחוק.
38. בעניין זה, ביטא בית המשפט את עמדתו כי איחור של 68 ימים במתן ההחלטה בהשגה הוא איחור משמעותי ביותר, וזאת בהתחשב בתכלית החוק שהיא מתן סיוע מהיר ויעיל של כספים שישמשו כ- "אוויר לנשימה" לעוסקים שפעילותם העסקית הופסקה בשל מגבלות שהוטלו על המגזר העסקי בשל התפשטות נגיף הקורונה. בתוך כך, בית המשפט הפנה את תשומת הלב לכך שגם בהליך חקיקת החוק, הנושא עלה במפורש בדיון בוועדת הכספים של הכנסת, בו נציג המשיבה הבהיר כי סד הזמנים של 120 ימים נועד להיות "רף עליון" למתן החלטה בהשגה. לעניין זה, סבר בית המשפט המחוזי כי אין לפרש את סד הזמנים שנקבע בחוק, גם אם נקבע בלא סנקציה בצידו, כך שכל איחור, משמעותי ככל שיהיה, לא יוביל לתוצאה של קבלת ההשגה.
39. בהקשר זה עמד בית המשפט על כך שהמשיבה לא הציגה כל נימוק מניח את הדעת לאיחור במתן ההחלטה; זאת, לאחר שוועדת הערר דחתה את הנימוק שהציגה המשיבה לאיחור, ובהתחשב בכך שבמסגרת ההליך שהתנהל המשיבה לא טענה שאיחורה נובע מעומס השגות וממילא אף לא הציגה נתונים בפני ועדת הערר אודות היקף ההשגות שהוגשו לה, ובוודאי לא בהיקף שיצדיק חריגה מסד הזמנים שמלכתחילה נקבע מתוך הנחה של עומס עבודה.
40. כן קבע בית המשפט כי היה מקום לכל הפחות לפסוק לטובת המערערת הוצאות או פיצוי בשל עצם האיחור עצמו במתן ההחלטה בהשגה.
41. יושם אל לב כי בנסיבות אותו המקרה, הערער התקבל לגופו וההכרעה לעניין האיחור ניתנה בבחינת למעלה מן הצורך. כלומר, נסיבות אותו המקרה לא העלו את השאלה מהי משמעות האיחור מקום בו לא נמצא מקום להתערב בהחלטה לגופה. לעניין זה נבקש להפנות לפסק הדין בע"מ 1386/04 **המועצה הארצית לתכנון ובנייה נ' עמותת נאות ראש העין, ע"ר** (20/05/2008, פורסם באתר הרשות השופטת), אליו מפנה בית המשפט בפס"ד בטחון הצפון, ובו עומד בית המשפט העליון על כך שהפרת מסגרת המועדים החלה על הרשות המינהלית עשויה להיבחן גם במסגרת בדיקת תקינותה וסבירותה של פעולת הרשות.
42. בפסק הדין בית המשפט העליון אף מציין (אף כאן – בבחינת מעל לנדרש) כי גם במקרה בו נפל פגם בכך שההחלטה ניתנה באיחור, יש מקום לבחון את משמעותו של הפגם בהתאם לתורת

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

- הבטלות היחסית, לפיה לא כל הפרה של הדין גוררת בהכרח בטלות, אלא יש לבחון את מהות הפגם ולהתאים את הסעד הראוי לכלל נסיבות המקרה.
43. ואמנם, החלטות הוועדה גם לאחר פס"ד בטחון הצפון (ובשים לב לפסיקת העליון) קבעו כי בבחינת המשמעות של האיחור במתן החלטה בהשגה יש לתת משקל משמעותי לתכלית ההוראה שהיא מתן מענה מהיר ויעיל לעסקים שנפגעו בעקבות נגיף הקורונה. כך, איחור במתן החלטה בהשגה הוא שיקול במסגרת בחינת החלטות המשיבה. ואולם שיקול זה אינו עומד לבדו אלא נבחן בצד שיקולים נוספים ובהם עצם הזכאות למענק (כך שמקום בו מלכתחילה העורר לא היה זכאי למענק, איחור במתן ההחלטה בהשגה לא יוכל להצדיק את מתן המענק (ערר 1795-21, פסקה 51)), וזאת לעומת מקום בו מדובר בעסק הזכאי למענק והמחלוקת מתמקדת בגובה המענק (ערר 1664-21 ארג'נטרו אחזקות בע"מ נ' רשות המסים (31/01/2022) (להלן: "ערר 1664-21", פסקה 75), מידת הנזק שנגרמה לעורר מהאיחור במתן ההחלטה בהשגה ובכלל זאת האם קיבל את המענקים או המקדמות להם היה זכאי (ערר 1664-21, פסקאות 79-80).
44. פרט לאפשרות להצדקת קבלת הערר בשל האיחור במתן ההחלטה בהשגה, לאיחור כאמור ייתכנו השלכות נוספות למשל מקום בו מתעוררת שאלת הקשר הסיבתי אך הממצאים העובדתיים אינם מובהקים דים – האיחור במתן ההחלטה בהשגה יכול להטות את הכף לטובת העורר (ערר 1795-21, פסקה 51).

הכרעה

דרישת הקשר הסיבתי

45. לאחר עיון בטענות הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי בנסיבות המקרה, התערערה ההנחה בדבר קיומו של קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה, וזאת הן לעניין הסיבה לירידת המחזורים והן לעניין היקף ירידת המחזורים. לצורך המחשה, מצ"ב תרשים הכנסות העוררת משנת 2016 ואילך:

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

46. מעיון בתרשים ניתן לראות כי רצף מחזורי הכנסות בהיקפים הנמוכים שבחודשים יולי 2019 ועד פברואר 2020 הוא חסר תקדים. לכן, ברצף ההכנסות הנמוכות יש כדי לעורר ספק כי ירידת המחזורים נגרמה מהמשבר. יודגש, אין בכך כדי לדחות את טענת העוררת לפיה הכנסותיה תנודתיות באופן קבוע, והדבר אכן משתקף בדיווחיה החודשיים למע"מ, אך ניתן לראות כי המדובר ברצף החורג מהתנודתיות הרגילה של העוררת.

47. בכך יש כדי לערער את ההנחה בדבר קיומו של קשר סיבתי בין ירידת המחזורים לבין משבר הקורונה, שכן מהתמונה המצטיירת עולה כי היקף הפעילות של העוררת הצטמצם זמן רב לפני פרץ המשבר.

48. במצב זה הנטל להראות את קיומו של קשר סיבתי עובר לכתפי העוררת. העוררת לא הרימה את הנטל להראות כי ירידת המחזורים נגרמה מהמשבר.

49. ראשית, אין בדינו לקבל את טענת העוררת כי מדובר בהתנהלות הרגילה שלה, שכן הנתונים אינם תומכים בטענה זו.

50. באשר לטענת העוררת כי היתה צפויה לקבל עבודות נוספות, העוררת התבקשה לפרט את צפי עבודותיה בחודשי תקופת הזכאות, אלמלא משבר הקורונה. זאת, על רקע הדגשתה כי עובדת בעיקר עם המגזר הציבורי, ועל בסיס ההבנה כי התקשרויות במגזר הציבורי כרוכות בדרך כלל בהליך מכרזי וממילא הליכי ההזמנה אורכים זמן מה.

51. כאמור, העוררת הפנתה לשני פרויקטים. הראשון החל בחודש אוקטובר 2019 והיה צפוי להסתיים עד לחודש אפריל 2020. כפי שנטען על ידי העוררת ההכנסות הצפויות מהפרויקט האמור עמדו על כ- 800,000 ₪ בשנת 2020.

52. ואולם, בהתאם לחשבוניות שצורפו, העוררת הגישה את החשבונית הראשונה בסך 70,000 ש"ח, עבור החודשים אוקטובר ונובמבר 2019 בחודש ינואר 2020; חשבונית שניה הוגשה ביום 15/03/2022, בסך כ- 120,000 ₪. יוער כי בחשבונית זו לא צוינו החודשים עבורם היא משולמת, אך אם נקיש מהחשבונית הראשונה ובשים לב לתנאי התשלום שצוינו לעיל, ככל הנראה מדובר בחשבונות עבור החודשים דצמבר 2019 וינואר 2020. בחשבונית הבאה שהוגשה, בחודש יולי 2020, תיאור העבודה הוא "חשבון חודש 4/20" והוא עומד על סך של כ- 240,000 ₪. החשבונית הרביעית והאחרונה הוצאה בחודש ספטמבר 2020 ותיאור העבודה בה הוא "חשבון חודש 6/20". בסך כ- 560,000 ₪. לכאורה, מפירוט החשבוניות, כלל לא בוצעו עבודות בחודשים פברואר, מרץ ומאי 2020, או לכל הפחות היקף העבודה עד לחודש אפריל לא היה פרופורציונלי למשך ההתקשרות המתוכנן במקור (שכן עד לחודש ינואר, מחצית משך הפרויקט, שולמו כ- 20% מסך שוויו של הפרויקט).

53. בנסיבות אלה, אנו מתקשים להשתכנע באופן מלא מטענת העוררת לפיה בשל עיכובים שנגרמו מהמשבר, העבודה בסופו של דבר הושלמה בחודש יוני 2020, כלומר, באיחור של חודשיים, וזאת אם נניח שלא חלו עיכובים אחרים שאינם קשורים למשבר לפני כן; ואולם בהתאם

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

לחשבוניות שצורפו, כלל לא התקבלו חשבוניות עבור החודשים פברואר ומרץ, וניתן לתהות האם העיכוב כולו נגרם בשל המשבר במיוחד כאשר בהתאם לתשלומים ששולמו לעוררת עד למועד זה היוו רק כחמישית מהתמורה שהיתה אמורה להיות משולמת עבור הפרויקט.

54. ואולם, גם אם נניח שהעוררת היתה צפויה לעבוד כמתוכנן בחודשים פברואר, מרץ ואפריל 2020 באופן רציף כך שבכל חודש היתה מפיקה הכנסה זהה מהפרויקט, המשמעות היתה תוספת של כ- 267,000 ₪ לחודש למחזור הכנסותיה המדווחות, שהיו משולמים בחודשים אפריל מאי ויוני (בהתאמה). גם אם נחשב את תקופת הבסיס בהתאם לסכומים המתוקנים, אין בכך כדי להגדיל את מעניקה מעבר למה שקיבלה.

55. לעניין טענת העוררת בדבר עיכוב בקבלת עבודות חדשות, נשלים ונציין כי אנו מתקשים לקבל טענה זו, בהתחשב בכך שעיקר לקוחותיה הם במגזר הציבורי, וניתן להעריך כי ההיערכות לכל התקשרות אורכת זמן. בנסיבות אלה, היה ניתן לצפות כי עד למחצית חודש מרץ 2020 יתקיימו מגעים כלשהם ביחס לעבודות שיחלו עם השלמת הפרויקט כמתוכנן בסוף אפריל. ואולם, העוררת לא הראתה כל עדות למגעים כאמור.

56. הפרויקט השני אליו הפנתה העוררת היה צפוי להתחיל בחודש אוגוסט 2020, ועל פני הדברים אין סיבה להעריך כי היתה צפויה לקבל תשלום עבורו לפני חודש ספטמבר 2020. על כן, גם בצמצום פרויקט זה אין כדי להשפיע על צפי הכנסות העוררת בתקופת הזכאות.

57. להשלמת התמונה נעיר כי עיקר טענת העוררת התבססה על הירידה השנתית בהכנסות בהשוואה בין 2019 ל- 2020, וכן על הטענה כי אילולא המשבר הכנסותיה בשנת 2020 היו גבוהות יותר. ואולם, המחוקק בחר לבחון את הזכאות למענק על בסיס תקופות זכאות בנות חודשיים, ולא על בסיס ירידה שנתית.

58. במילים אחרות, קשה להשתכנע בטענת העוררת כי ירידת המחזורים בשנת 2019 היתה חלק מפעילותה השגרתית אבל ירידת מחזורים דומה בשנת 2020 נגרמה דווקא מהמשבר.

59. נשלים ונציין, כי גם אילו העוררת היתה מראה כי מדובר בירידה חריגה וחד פעמית שהיתה צפויה להסתיים אלמלא המשבר, ההנחה העובדתית בדבר קיומו של קשר סיבתי מתערערת גם ביחס להיקף ירידת המחזורים; ראשית, כפי שאף העוררת טוענת- הכנסותיה תנודתיות ביותר. לעניין זה יוער כי תנודתיות העוררת מתבטאת לא רק בבחינה חודשית אלא גם בבחינה זו חודשית של מחזורי עסקאותיה; כך, היחס בין מחזור עסקאותיה הדו חודשי הגבוה ביותר לנמוך ביותר בשנת 2019 עמד על פי 11 (וזאת בנוסף לחודשים בהם מחזורי העסקאות עמדו על 0 ₪); בשנת 2018 עמד על פי 668; בשנת 2016 עמד על פי 19. חריגה היא שנת 2017, בה היחס בין מחזור העסקאות הדו חודשי הגבוה ביותר לנמוך ביותר עמד על פי 2.59. יוער כי מחזור העסקאות בשנה זו אף חריג בגובהו.

60. באשר לתקופת הזכאות מאי יוני 2020 אף נבקש להפנות לכך שמחזור עסקאותיה של העוררת בחודש יוני 2019 היה גבוה במיוחד והיווה כ- 40% מהכנסותיה בשנת 2019, ולא היה לו תקדים

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

מאז חודש ספטמבר 2017, ולמחזור העסקאות של מאי יוני 2019 אין תקדים מאז סוף שנת 2017.

61. מקום בו ייתכנו ירידות מחזורים כה חריפות גם במסגרת פעילותה השגרתית של העוררת, ואף העוררת טוענת כי ירידת המחזורים היא חלק מתנודתיות פעילותה, לא ניתן להניח כי מלוא ירידת המחזורים נגרמה ממשבר הקורונה. נוסף על כך, גם לטענת העוררת עצמה מחזורי הכנסותיה לא תמיד משקפים את פעילותה; ואכן ניתן לראות שגם עבור העבודה בחודש אפריל 2020 העוררת קיבלה תשלום רק בחודש ספטמבר.

62. לעניין זה נציין כי גם העוררת בהודעתה המשלימה הפנתה להחלטה בערר 1268-21 לפיה תנודתיות לבדה אינה שוללת מענק, וכן להחלטה בערר 1167-21, בו נקבע כי הדרך המתאימה להתמודד עם תנודתיות היא באמצעות עריכת ממוצע.

63. נבהיר, כי מקובלת עלינו טענת העוררת כי עצם העובדה שהכנסותיה נדחו למועד מאוחר יותר אינה מצדיקה את שלילת המענק אך ממילא זוהי אינה השאלה שעל הפרק, שכן לא נטען כי העוררת לא חוותה ירידת מחזורים (בכך שהכנסותיה נדחו למועד מאוחר יותר) אלא שמלכתחילה לא ניתן היה לצפות בתקופות הזכאות להכנסות הדומות להכנסותיה בתקופות הבסיס.

64. בנסיבות אלה ובשים לב לטענות העוררת, נראה כי אין חולק בדבר ההצדקה בעריכת ממוצע, וכעת אנו נדרשים לבחון את בחירת המשיבה לקבוע את הממוצע כממוצע של החודשים יולי 2019 עד פברואר 2020 דווקא.

65. בנסיבות המקרה שבפנינו, לא מצאנו מקום להתערב בהחלטת המשיבה, וזאת ממספר טעמים: ראשית, בנסיבות המקרה שלפנינו עצם ההחלטה לחשב את תקופת הבסיס כממוצע חלופי היתה החלטה מיטיבה, בהעדר הסברים מניחים את הדעת מצד העוררת בדבר צפי הכנסותיה בתקופות הזכאות; שנית, המשיבה אישרה לעוררת מענקים בסכום גבוה יותר מהתוצאה שהיתה מתקבלת בהתאם לממוצע שקבעה.

66. שיקול נוסף התומך במסקנתנו הוא כי גם אילו היינו כוללים את הכנסותיה החריגות של העוררת בחודש יוני 2019 בממוצע שנערך, סך המענקים עבור תקופות הזכאות שבפנינו היה מסתכם בסך של 246,279 ₪, כלומר אך מעט גבוה יותר מסך המענקים שאושרו לה.

איחור במתן החלטה בהשגה

67. כפי שפורט לעיל, חריגה מהמועד לקבלת החלטה בהשגה הוא שיקול הנבחן בצד שיקולים נוספים, כגון טיב המחלוקת, האם שולמו לעורר מקדמות וכיו"ב. זאת, במסגרת דוקטרינת הבטלות היחסית, לפיה יש להבחין בין סיווג הפגם שנפל בהחלטה המינהלית (אם נפל) לבין הסעד שייקבע בגין אותו הפגם, על יסוד שיקולים שונים הקשורים לנסיבות המקרה.

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

68. בנסיבות המקרה שבפנינו, ולאחר שבחנו את ההחלטות לגופן, לא מצאנו שיש באיחורים במתן ההחלטות כדי להצדיק את קבלת העררים על הסף. זאת, בין היתר, בהתחשב בכך שבמישור המעשי, לעוררת שולמו מענקים בסך 236,199 ₪, ועל אף שבהתאם לחישוב שנקבע בהחלטות בהשגה העוררת היתה זכאית לסכום משמעותית נמוך יותר (75,298 ₪), הוחלט לא לדרוש ממנה להחזיר את הסכומים שאושרו. לשם השוואה, קבלת העררים על הסף משמעה זכאות למענקים בסך של 595,383 ₪.

69. כן נחדד ונציין כי הגם שבמקרים אחרים נפסק כי איחור במתן ההחלטה בהשגה יכול להטות את הכף במקרה של ספק בדבר קיומו של קשר סיבתי, בנסיבות המקרה שבפנינו ולאור נימוקינו לעיל, בנסיבות המקרה שבפנינו אין המדובר בספק שבו האיחור יכול להכריע את הכף.

70. לעניין זה נשלים ונציין כי קביעת בית המשפט המחוזי בפס"ד בטחון הצפון לפיה האיחור במתן ההחלטה בהשגה הצדיק את קבלת הערר על הסף ניתנה לאחר שבית המשפט מצא כי גם לגופו של עניין דין הערר היה להתקבל.

71. יוער, כי אין באמור כדי לקבל את הנימוקים השונים שהעלתה המשיבה בתשובתה; בקצירת האומר נעיר כי אכן ניתן לתהות בדבר עצמת הנימוק בדבר העומס שמוטל על המשיבה כמצדיק את האיחור, וזאת מקום בו לפחות חלק מהעומס המוטל עליה הוא תוצר של מדיניותה שלה עצמה לבחון באופן פרטני נתח ניכר מהבקשות למענק, וזאת במיוחד כאשר בהתאם לנתונים שהיא עצמה מציגה, על אף העיכובים המשמעותיים המשאבים המושקעים בירור ההשגות מצטמצמים והולכים (וראו גם ערר 21-1644, פסקה 67).

72. מעבר לכך, טוב היה אילו המשיבה היתה מוותרת על הטיעון לפיו היה על העוררת להגיש את עררה מיד עם חלוף המועד למתן החלטה בהשגה ואם לא עשתה כן היא מושתקת מלטעון. ראשית, דומה כי הטיעון מקפל בתוכו כשל לוגי, שכן משתמע ממנו כי בעוד שהמועד למתן ההחלטה בהשגה אינו מחייב אלא מנחה, המועד להגשת הערר הוא מחייב ולא מנחה, וזאת ללא שניתן למצוא לכך תימוכין בחוק. מעבר לכך, לא ברור מדוע יש לצפות מעסקים שחוו ירידת מחזורים בתקופת הקורונה (שאם לא כן – לא היו עומדים בתנאי הראשון לזכאות למענק) יידרשו ליזום הליכים משפטיים על חשבונם, וזאת בנקודה בה כלל אינם יודעים האם השגתם התקבלה או לא; במובן מסוים טענה זו אף עומדת בניגוד לטענת המשיבה בדבר מחסור במשאבים, שכן גם אילו כלל המשיגים היו בוחרים לפנות לוועדה בחלוף המועד (כפי שקורה מעת לעת), לא ברור כיצד המשיבה היתה יכולה להתמודד עם עומס זה, מקום בו אינה מתמודדת עם אותו העומס בשלב מוקדם יותר של ההליך (וראו גם ערר 21-1644, פסקאות 68-69).

נימוקי המשיבה

73. כזכור, בפי העוררת היו טענות גם ביחס להנמקות המשיבה: ראשית, עמדה העוררת על כך שהחלטות המשיבה בבקשה למענק, ערכו חישוב שונה והובילו לתוצאה שונה. במסגרת זו בהחלטות ביחס למאי יוני ויולי אוגוסט צוינו נימוקים שונים כמצדיקים חריגה מהנוסחה;

מדינת ישראל

ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

- שנית, טענה העוררת כי החלטות המשיבה לא היו מנומקות דין וטענה שנגזרה מכך היא שהמשיבה העלתה את טענת הקשר הסיבתי רק בשלב כתב התשובה, בבחינת "הרחבת חזית".
74. באשר לריבוי ההנמקות בהחלטות בבקשות למענק, טוב היה אילו המשיבה היתה דואגת להאחדת הטיפול בבקשות, וייתכן שהיה בכך אף כדי להקל על העומס המתואר בכתבי הטענות. לעניין זה אף נעיר כי הבקשה במענק ביחס למרץ אפריל התקבלה ביום 14/09/2020, ההחלטה ביחס למאי יוני ב- 05/01/2020 וההחלטה ביחס ליולי אוגוסט התקבלה ב- 28/12/2020. כלומר, החלטה אחת התקבלה ושתיים נוספות התקבלו כשלושה חודשים מאוחר יותר, בסמיכות זמנים ממש. זאת, במיוחד כששתי ההנמקות יכולות להיקרא כסותרות זו את זו. אנו אף לא שוללים את האפשרות כי הנימוקים השונים פגעו ביכולתה של העוררת להציג את טיעוניה באופן מלא ומשכנע עוד בשלב ההשגה, שכן לא קיבלה תמונה ברורה בדבר עמדת המשיבה בשלב זה.
75. יחד עם זאת, מקובלת עלינו טענת המשיבה כי במסגרת תהליך העבודה בדיקת ההשגות מעמיקה יותר ובשלב זה אוחד הטיפול וניתנו הנמקות עקביות. יוער, כי יישום "אחיד" של החישוב החלופי שערכה המשיבה בשלב ההשגה גם על תקופת הזכאות יולי אוגוסט 2020 היה מוביל לכך שכלל לא היתה זכאית למענק עבור תקופה זו. במובן זה, "חוסר האחידות" של המשיבה, לפחות בשלב ההשגה, היטיב עם העוררת.
76. ואולם, משההנמקה הובהרה בשלב מאוחר יותר, כך שהעוררת יכלה להגיב לדברים בכתב הערר ולאחר מכן ניתנו לה הזדמנויות נוספות להגיב לטענת הקשר הסיבתי, איננו רואים בפגם זה הצדקה לקבלת העררים על הסף. ואולם, פגמים אלו יובאו בחשבון בשלב בחינת פסיקת ההוצאות בתיק.
77. בדומה לכך, באשר לטענת העוררת בדבר הרחבת חזית, כפי שציינו בהחלטת הביניים, כבר בהחלטת המשיבה בבקשה למענק עבור החודשים מרץ אפריל 2020 צוין כי "קיימת ירידה טבעית בפעילות העסקית שקדמה לתקופת המענק ואשר אינה נובעת כתוצאה מהשפעה כלכלית של התפשטות נגיף הקורונה. לפיכך מחזור הבסיס חושב בהתאם לשיעור הירידה".
78. גם כאן, טוב היה אילו המשיבה היתה מציינת במפורש שנוכח הממצאים העוררת לא עומדת בדרישת הקשר הסיבתי. ואולם, ממילא העוררת טענה לעניין הקשר סיבתי בכתב הערר, המשיבה העלתה את הנושא בכתב התשובה (כך שהטענה העובדתית והמשפטית נכללה בכתבי הטענות, בהתאם לסעיף 23 (ג) לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992) ולעוררת ניתנה הזדמנות הן בדיון שהתקיים והן לאחר מכן להראות את קיומו של קשר סיבתי, וכאמור לעיל – היא לא עשתה כן (והשוו: ע"א 32/18 חברת לון אורן אריזות 2005 בע"מ נ' מנהל מס ערר מוסף תל אביב 2 (ניתן ביום 20/06/2021, פורסם בנבו), פסקאות 19–20 לפסק הדין).
79. בנסיבות אלה, גם אם נפל פגם מסוים בהחלטות המשיבה, הרי שהוא נרפא במרוצת ההליך שבפנינו.

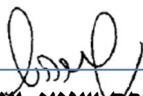
מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה – השתתפות בהוצאות קבועות לעסקים

סיכום

80. סיכומו של דבר, מצאנו כי דין העררים להידחות.
81. נוכח הפגמים שנפלו בהתנהלות המשיבה, ובכלל זאת ההנמקות השונות בשלב ההחלטות בבקשות למענק וכן האיחור במתן החלטה בהשגה, המשיבה תשא בהוצאות העוררת בסך 5,000 ₪.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 45 יום.
ניתנה היום, ט"ו סיון תשפ"ב, 14/06/2022, בהעדר הצדדים.

אילן עזרא, דו"ח
חבר

שירה שגיא, עו"ד
יו"ר הוועדה